

اصول بهداشت روانی

ضمیمه پاییز ۱۳۹۰، سال سیزدهم، شماره ۳ (پیاپی ۵۱)

چهارمین

همایش بین‌المللی روان‌پزشکی کودک و نوجوان

۲۱-۱۹ مهرماه ۱۳۹۰

وب سایت: www.mums.ac.ir/jccap

پست الکترونیک: iacap.edu@gmail.com

انستیتو روان‌پزشکی
کودک و نوجوان ایران

انستیتو روان‌پزشکی
کودک و نوجوان ایران

انستیتو روان‌پزشکی
کودک و نوجوان ایران

انستیتو روان‌پزشکی
کودک و نوجوان ایران

اصول بهداشت روانی

ضمیمه فصل نامه، پاییز ۱۳۹۰، سال سیزدهم، شماره ۳ (پیاپی ۵۱)

مدیر مسئول: دکتر سید ابوالقاسم حسینی (استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

سر دبیر: دکتر محمدرضا قیاضی بر دیار (دانشیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

مدیر اجرایی: دکتر علی طلایی (استادیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

صاحب امتیاز: دانشگاه علوم پزشکی مشهد

وابسته به: مرکز تحقیقات روان‌پزشکی و علوم رفتاری

با همکاری: انجمن علمی روان‌پزشکان ایران شاخه خراسان

با همکاری: انجمن روان‌پزشکان کودکان و نوجوان ایران

ناشر: معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

ریاست شورای نشریات: دکتر صدیقه فضلی بزاز

دبیر ویراستاری: دکتر علی طلایی

کارشناسان: فرشته کافی، دکتر مهدیه برهانی، وحید ملک جعفریان

اعضای هیئت تحریریه:

دکتر شاهین آخوندزاده (استاد سایکوفارماکولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

دکتر حمیدرضا آقا محمدیان (استاد روان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد)

دکتر علی‌رضا امیرصدری (استادیار روان‌پزشکی دانشگاه ایالتی وین، آمریکا)

دکتر جعفر بوالهروی (استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

پروفیسور نش یوتروس (استاد روان‌پزشکی دانشگاه ایالتی وین، آمریکا)

دکتر فاطمه بهداتی (دانشیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر مهدی پینا (دانشیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

دکتر نصرت آ... پورافکاری (استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز)

دکتر جلیل توکل افشاری (دانشیار ایمنولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر پریا جبرانی (دانشیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر محمد رزاقی (استادیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

دکتر مسعود زنگنه (سر دبیر مجله بهداشت روانی و اعتیاد، تورنتو، کانادا)

دکتر عاطفه سلطانی فر (استادیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر مهران ضرغامی (استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران)

دکتر حسن ضیاءالدینی (دانشیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کرمان)

دکتر سید محمود طباطبایی (استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر احمد طیبی جلیلی (رئیس انجمن علمی روان‌پزشکان ایران)

دکتر علی‌رضا ظهیرالدین (دانشیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران)

دکتر ابراهیم عبداللهمیان (دانشیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر رضا فرید حسینی (استاد ایمنولوژی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر فاطمه محرومی (استادیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر محمدرضا محمدی (استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

دکتر نغمه مخیر (دانشیار روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد)

دکتر غلامرضا میرسیاسی (استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

دکتر احمد علی نور بالا (استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران)

دکتر محمد تقی یاسمی (دانشیار روان‌پزشکی، سازمان بهداشت جهانی)

رتبه علمی پژوهشی: طبق نامی شماره ۷۳۶۴۰ مورخ ۸۶/۴/۲ کمیسیون نشریات علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایران

مجوز چاپ و انتشار: طبق نامی شماره ۱۲۴/۸/۳۳۳۱ مورخ ۷۴/۷/۱ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

نشانی دفتر مجله: مشهد، میدان فردوسی، بلوار حر عاملی، بیمارستان آموزشی روان‌پزشکی ابن‌سینا، کدپستی: ۸۳۱۳۴-۹۱۹۵۹

پدیرش الکترونیکی مقالات: <http://osub.mums.ac.ir/osub/nlfr/qjfmh>

وب سایت مجله: http://www.mums.ac.ir/mental_health/fa/index

پست الکترونیک: fu.me.he@mums.ac.ir

این مجله در بانک‌های اطلاعاتی زیر نمایه می‌شود:

www.IndexCopernicus.com

www.Emro.who.int

www.google.com

www.Magiran.com

www.Iranmedex.ir

www.ISC.gov.ir

www.SID.ir

www.doaj.org

دسترسی اینترنتی به مقالات این مجله رایگان می‌باشد.

شماره بین‌المللی مجله: ۱۰۲۸-۶۹۱۸

شماره بین‌المللی الکترونیکی مجله: ۱۶۸۴-۴۳۰۰

امور فنی و چاپ: مشهد اسکنر

امور گرافیک: کانون آگهی و تبلیغات اندیشه‌ی طلایی

تلفن: ۰۵۱۱۷۱۱۲۵۴-۰۵۱۱۷۰۰۳۳۰۹

نمایر: ۰۵۱۱۷۱۲۴۱۸۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

- ۱۵۸-۱۵۹ **رابطه شیوه تربیتی والدین با خلاقیت در دانش آموزان نوجوان مدارس شهرستان ایلخچی**
جعفر بهادری خسروشاهی و همکار
- ۱۶۰-۱۶۱ **اختلالات زبان در عقب ماندگی ذهنی**
الهام صبیحه و همکار
- ۱۶۲-۱۶۳ **رابطه کیفیت دلبستگی با افکار پارانوئیدی و شکایت جسمانی در نوجوانان بزهکار**
باقر غباری بناب و همکار
- ۱۶۴-۱۶۵ **رابطه کیفیت دلبستگی با هوش هیجانی در نوجوانان بزهکار**
علی اکبر حدادی کوهسار و همکار
- ۱۶۶-۱۶۷ **رابطه هوش هیجانی با خصومت و حساسیت در روابط بین فردی در نوجوانان بزهکار**
علی اکبر حدادی کوهسار و همکار
- ۱۶۸-۱۶۹ **بررسی و مقایسه ویژگی‌های شخصیتی و نوروتیکی نوجوانان مبتلا به لکنت زبان و عادی**
مهناز حدیدی فیغان و همکاران
- ۱۷۰-۱۷۱ **مقایسه نمرخ حافظه فعال دانش آموزان عادی با دانش آموزان دارای ناتوانی یادگیری خواندن و اختلال نقص توجه-بیش فعالی**
مهشید زافیان و همکاران
- ۱۷۲-۱۷۳ **بررسی تأثیرات محیط پر شادایی و سلامت روانی کودکان**
کمال رهبری منش و همکار
- ۱۷۵-۱۷۶ **بررسی ارتباط بین اختلالات سلوک در کودکان با بروز خشونت خانوادگی**
مهدی بکائیان و همکار
- ۱۷۶-۱۷۷ **نقش راهبردهای مقابله با استرس در سلامت روان دختران نوجوان**
نغمه ترابی مزرعه ملکی و همکار
- ۱۷۸-۱۷۹ **مقایسه کارکردهای اجرایی و توجه کودکان با اختلال نافرمانی مقابله‌ای و عادی دبستان**
احمد عابدی و همکاران
- ۱۸۰-۱۸۱ **اختلال نقص توجه-بیش فعالی کودکانی و مشکلات خواب**
مریم محمودی راد و همکار
- ۱۸۲-۱۸۳ **هنجاربایی آزمون رنگ-کلمه استروپ و ویکتوریا در بین نوجوانان دو زبانه ترک-فارس شهر تبریز**
ایوب مالک و همکاران
- ۱۸۴-۱۸۵ **مقایسه پرخاشگری و تکانشوری بین دانش آموزان پسر نارساخوان و عادی**
محمد نریمانی مالک و همکاران
- ۱۸۶-۱۸۷ **رابطه حمایت اجتماعی با تگرانی آسیب شناختی در کودکان پسر ۱۰ تا ۱۲ ساله**
احمد منصوری و همکاران
- ۱۸۸-۱۸۹ **بررسی میزان آشنایی معلمان مقطع ابتدایی از اختلالات رفتاری (بیش فعالی، سلوک، نافرمانی مقابله‌ای) و اختلال یادگیری دانش آموزان**
ابراهیم اکبری و همکاران
- ۱۹۰-۱۹۱ **رابطه نظریه ذهن و کنترل بازداری با مهارتهای اجتماعی و مشکلات رفتاری در کودکان پیش دبستانی**
حمیرا هاشمی برزآبادی و همکاران
- ۱۹۲-۱۹۳ **تأثیر درمان با کورتیکو استروئیدهای استنشاقی در بهبود کیفیت زندگی کودکان مبتلا به آسم**
فاطمه محرری و همکاران
- ۱۹۴-۱۹۵ **امکان‌سنجی کاربرد عروسک‌های دستی در بازی‌درمانی کودکان طیف اوتیسم بر اساس اقدام پژوهی طرح محور**
سید محسن اصتری نکاح
- ۱۹۶-۱۹۷ **فراوانی اختلالات روانی در کودکان و نوجوانان مراجعه کننده به درمانگاه روانپزشکی بیمارستان اخوان در سال ۸۷-۸۵**
فاطمه عصاریان و همکاران
- ۱۹۸-۱۹۹ **بررسی شیوع اختلالات خواندن در دانش آموزان پایه چهارم و پنجم ابتدایی اردبیل**
جابر عزیزاده گورادل و همکاران
- ۲۰۰-۲۰۱ **رابطه بین احساس تنهایی، اعتماد به اینترنت و پیشرفت تحصیلی در دانش آموزان دبیرستان‌های شهر سمنان**
مرتضی خواجهوند و همکاران
- ۲۰۲-۲۰۳ **مقایسه شاخص‌های الکتروانسفالوگرافی کمی در کودکان مبتلا به اختلال نقص توجه-بیش فعالی و کودکان سالم**
دکتر حسن شاهرخی و همکاران

امکان‌سنجی کاربرد عروسک‌های دستی در بازی‌درمانی کودکان طیف اوتیسم بر اساس اقدام پژوهی طرح محور

دکتر سید محسن اصغری تکاح

استادیار روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشگاه فردوسی مشهد

asghari-n@um.ac.ir

۰۵۱۱۸۸۰۳۶۱۶

خلاصه

مقدمه: در حال حاضر درمان قطعی و بهبود کاملی برای اختلالات طیف اوتیسم متصور نیست، و هرگونه بهبود و تغییر علائم اختلال، از نظر کمی و کیفی مستلزم مداخلاتی گسترده و بلندمدت است، در نتیجه کودکان اوتستیک و خانواده‌هایشان نیازمند بهره‌گیری از خدمات درمانی و آموزشی-توانبخشی طولانی مدتی می‌باشند. در همین راستا پژوهش حاضر می‌کوشد با توجه به ویژگی‌های خاص عروسک‌های دستی (Puppets)، امکان و چگونگی بکارگیری آنها را در بازی‌درمانی کودکان اوتستیک مورد بررسی قرار دهد و در زمینه مهارت‌های ارتباطی و مدیریت رفتارهای چالش‌انگیز کودک اوتستیک برای خانواده‌ها و متخصصان فرصت و راهکارهای جدیدی فراهم آورد.

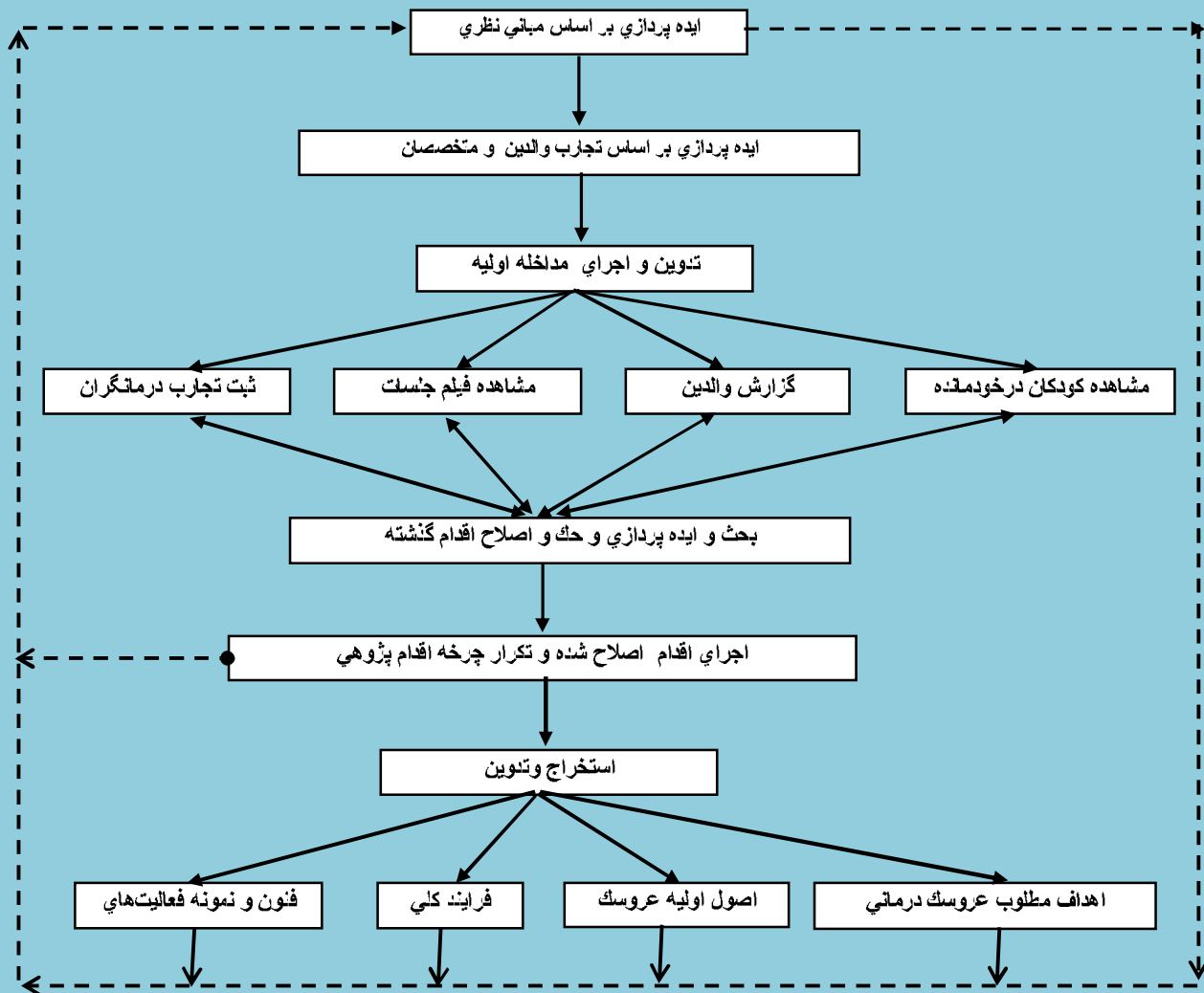
روش کار: پژوهش حاضر در زمره پژوهش‌های آمیخته (Mixed Method) است که در آن پژوهشگر با مشارکت دو کمک‌درمانگر و پنج تن از مادران، ۱۶ الی ۲۹ جلسه بازی‌درمانی عروسکی را برای کودکان اوتستیک ارایه نمود، و با اجرای یک چرخه اقدام پژوهی طرح محور، و ضمن ارزیابی اثربخشی مداخله با آزمون مقیاس ارتباط اجتماعی اولیه (ESCS) ویژگی‌ها و فرایند بکارگیری عروسک‌های دستی را در بازی درمانی مورد بررسی قرار داد.

یافته‌ها: یافته‌ها مربوط به اثربخشی بازی درمانی نشان می‌دهد کاربرد عروسک‌های دستی در زمینه ارتباط چشمی، برانگیختن کودک برای آغاز ارتباط ($P=0/012$) و تعامل اجتماعی ($P=0/015$)، به گونه‌ای معنادار اثربخش بوده است. همچنین یافته‌های حاصل از چرخه مشاهده-اقدام-تعامل نشان می‌دهد عروسک‌های دستی برای بازی‌درمانی کودکان اوتستیک وسایلی جذاب و انعطاف‌پذیراند که مورد علاقه آن‌ها قرار گرفته و می‌تواند توجه و هیجان مثبت آن‌ها را برانگیزاند.

نتیجه‌گیری: بکارگیری عروسک‌های دستی در بازی درمانی کودکان اوتستیک برای درمانگر، والدین و مراقبان امکان و فرصتی برای تسهیل ارتباط و برانگیختن کودک فراهم می‌نماید، در کودک انگیزه ایجاد می‌کند، زمینه تعامل را فراهم می‌نماید، و به هدایت رفتارهای او کمک می‌نماید. عروسک‌های دستی به عنوان ابزاری در دسترس و قابل استفاده در موقعیت‌های مختلف می‌تواند در بازی درمانی کودکان اوتستیک کاربرد ویژه‌ای پیدا کند و بصورت اصلی یا کمکی در برنامه مداخلات درمانی کودکان اوتستیک بکار رود.

واژه‌های کلیدی: اختلالات طیف اوتیسم، بازی درمانی، برفراری ارتباط، عروسک‌های دستی

نمودار (۱) چرخه اقدام پژوهی تنوین برنامه عروسک درمانی

Feasibility study of the application of puppets in play therapy for children with autism spectrum by design based action research

Seyyed Mohsen Asgharinekah

*Assistant professor of psychology and education of exceptional children,
Ferdowsi University of Mashhad*

Abstract

Introduction: At present there is no complete cure and treatment for children with autism spectrum disorders (ASD), and any improvement and change, in symptoms are required and long-term and widespread interventions, consequently ASD children and their families requires to therapeutic and educational and long-term rehabilitation services. Therefore, this study tries to focus on specific features of puppets, and how to use them in ASD children play therapy, for consideration communication skills and manage challenging behaviors in them and provide new opportunities and solutions for families and professionals, for the project design based action research cycle was utilized, and the effectiveness of early intervention with examination of social communication scales (ESCS) and features of application of puppet in the play therapy process was considered.

Materials and Methods: This study is a mixed method research and researcher with participation of two cotherapists and five mothers were carried out 16 to 29 puppet play therapy sessions for ASD children.

Results: Results show effectiveness of puppet in play therapy in the field of eye contact, communication, motivate the child to initiate contact ($P=0.012$) and social interaction ($P=0.015$). Also findings from observation and interaction in design based action research cycle show for children play therapy autistic, puppets are attractive, flexible and means and have been of interest to them and can unite them positive attention and excitement.

Conclusion: Utilization puppets in play therapy for children autistic therapist, provide an opportunity to facilitate for parents and caregivers to communicate and motivate children and, the child creates incentives, provide field interaction, and helping to handel his behavior. Hand puppets as a tool accessible and can be used in different situations in play therapy for children with Autistic, and as primary or adjunctive therapy intervention program for children Autistic used and puppets can be used as main or auxiliary tools in intervention program for ASD.

Keywords: Autism Spectrum Disorders (ASD), Communication, Play therapy, Puppet